

Č.J. NEPŘIDĚLENO • BRNO • 3. ČERVNA 2021

VERZE DOKUMENTU: 1.0

VÝZNAMNÉ INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE ŠKOLSTVÍ

Často kladené otázky

1 Úvod

Tento dokument poskytuje stručné odpovědi na nejčastější otázky týkající se identifikace významných informačních systémů v oblasti školství. Jeho cílem je usnadnění posouzení naplnění kritérií dle vyhlášky č. 317/2014 Sb., o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích, ve znění pozdějších předpisů, u systémů spravovaných školami a školskými zařízení, včetně vysokých škol.

V případě dotazů se prosím obraťte na sekretariát Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost:

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost

Mučednická 1125/31

616 00 Brno – Žabovřesky

Tel.: +420 541 110 560

E-mail: regulace@nukib.cz

Upozornění:

Tento dokument slouží jako podpůrné vodítko, nenahrazuje žádný ze zákonů ani prováděcích právních předpisů. Právo změny tohoto dokumentu vyhrazeno.

Informace obsažené v dokumentu se vztahují k právní úpravě účinné ke dni platnosti publikované verze dokumentu.

2 Často kladené otázky

2.1 Jaké systémy mohou obecně spadat do kategorie významných informačních systémů?

Významným informačním systémem se dle § 2 písm. d) zákona o kybernetické bezpečnosti rozumí „*informační systém spravovaný orgánem veřejné moci, který není kritickou informační infrastrukturou ani informačním systémem základní služby a u kterého narušení bezpečnosti informací může omezit nebo výrazně ohrozit výkon působnosti orgánu veřejné moci.*“

- Z poslední části citované definice vyplývá, že do kategorie významných informačních systémů mohou spadat **pouze ty systémy, prostřednictvím kterých je vykonávána působnost školy jakožto orgánu veřejné moci.**
- Jedná se o první krok posouzení naplnění kritérií pro identifikaci významného informačního systému. **Pokud posuzovaný systém nepodporuje výkon působnosti orgánu veřejné moci, neuvažuje se v intencích vyhlášky o významných informačních systémech vůbec.**
 - Systémy podporující výkon působnosti orgánu veřejné moci: V praxi se jedná o ty systémy, které **podporují autoritativní rozhodování o studentech ze strany školy, typicky rozhodnutí o přijetí/nepřijetí a podobně.**
 - Systémy nepodporující výkon působnosti orgánu veřejné moci: Zde půjde o systémy, které **slouží pouze k zajištění provozu školy, nebo ty, které slouží pro výuku a záznamy o ní.**

Příklad: Škola provozuje informační systémy docházky, spisové služby a informační systém pro záznam výsledků studentů. Pouze prostřednictvím spisové služby dochází k rozhodnutím, která lze považovat za výkon veřejné moci. Ostatní dva systémy tak dále vůbec není nutné zvažovat v rámci vyhlášky o významných informačních systémech. Pouze systém spisové služby bude posuzován v návaznosti na kritéria v § 3 vyhlášky o významných informačních systémech.

2.2 Kdy škola vykonává svou působnost jakožto orgán veřejné moci?

K výkonu působnosti škol jakožto orgánů veřejné moci **dochází zejména v případě, kdy je rozhodováno o právech a povinnostech žáků, studentů, akademických pracovníků a dalších osob, typicky na základě školského zákona nebo zákona o vysokých školách, potažmo vnitřních předpisů vysokých škol.**

Konkrétní výčet případů, kdy ředitel školy a školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech, je uveden v **§ 165 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon.** Může jít také o další situace, kdy je na úseku státní správy třeba **postupovat v souladu se správním řádem.**

U vysokých škol půjde o širší množinu činností vzhledem k vyšší míře jejich samosprávy, příkladem lze uvést rozhodování o přijetí uchazeče o studium, o přerušení studia, o uznání části studia či přiznání stipendia, o ukončení studia, o uložení povinnosti zaplatit poplatek za studium (viz výčet uvedený v § 68 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách), potažmo vydávání vnitřních předpisů vysoké školy.

2.3 Kdy škola naopak nevykonává svou působnost jakožto orgán veřejné moci?

K výkonu působnosti školy jakožto orgánu veřejné moci naopak nedochází při samotném poskytování vzdělání, případně dalších aktivitách školy, kdy není rozhodováno o právech a povinnostech žáků, studentů, akademických pracovníků či dalších osob.

Není tak potřeba vůbec zvažovat systémy:

- pro **interní provoz**: docházka žáků/zaměstnanců; mzdové systémy apod.
- pro **zajištění samotné výuky**: systémy výhradně pro záznam výsledků žáků, systémy pro zajištění elektronické výuky apod.

2.4 Systém splňuje některý z dopadů v § 3 odst. 1 vyhlášky o významných informačních systémech, jak posoudím nepřiměřené náklady?

Posledním krokem je zvážení, zda lze omezení, narušení, zásah či ohrožení, zmiňované v § 3 odst. 1 vyhlášky o významných informačních systémech, **odvrátit bez vynaložení nepřiměřených nákladů**, jinými slovy, zda **existuje nějaký náhradní způsob zajištění výkonu dané činnosti, který si nevyžádá nepřiměřené náklady**. Tento náhradní proces pak musí existovat v rámci školy jako takové – nelze jej suplovat procesem třetí osoby.

Příklad: Systém spisové služby spravovaný střední školou, ve kterém by docházelo ke zpracování průměrně několika desítek rozhodnutí ročně, lze v případě nedostupnosti nebo ztráty dat z daného systému spisové služby teoreticky nahradit vedením příslušných podkladů a vydáním rozhodnutí v listinné podobě. Zároveň je s tímto procesem předem počítáno (např. jsou pro tyto případy vždy vyhrazena čísla jednací). Takový postup by tak sice byl o něco administrativně náročnější, nicméně lze předpokládat, že náklady na provedení tohoto náhradního opatření budou minimální, a tedy přiměřené. Uvedený informační systém by tak nebyl významným informačním systémem, ani kdyby naplnil některé z kritérií v § 3 odst. 1 písm. a) – f) vyhlášky o významných informačních systémech.

V obdobném systému spisové služby na vysoké škole mohou být zpracovávány tisíce rozhodnutí každý semestr, paralelní vedení a zpracování veškeré dokumentace a souvisejících rozhodnutí v listinné podobě by si pravděpodobně vyžádalo vysoké administrativní náklady, větší počet personálu, zatížení studijních oddělení atp. V takovém případě by narušení výkonu působnosti v důsledku narušení bezpečnosti v daném systému šlo odvrátit pouze s vynaložením nepřiměřených nákladů, jednalo by se tedy o významný informační systém dle § 3 odst. 1 vyhlášky o významných informačních systémech.

3 Podmínky využití informací

Využití poskytnutých informací probíhá v souladu s metodikou Traffic Light Protocol (dostupná na webových stránkách www.nukib.cz/cs/infoservis/doporuceni/1593-doporuceni-k-pouzivani-protokolu-tlp-ke-sdileni-chranenych-informaci/). Informace je označena příznakem, který stanoví podmínky použití informace. Jsou stanoveny následující příznaky s uvedením charakteru informace a podmínkami jejich použití:

Barva	Podmínky použití
Červená TLP: RED	Informace nemůže být poskytnuta jiné osobě než té, které byla informace určena, nebudou-li výslovně stanoveny další osoby, kterým lze takovou informaci poskytnout. V případě, že příjemce považuje za důležité informaci poskytnout dalším subjektům, lze tak učinit pouze se souhlasem původce informace.
Oranžová TLP: AMBER	Informace může být sdílena v rámci organizace, které byla informace poskytnuta. Dále může být poskytnuta pouze těm partnerům, kteří splňují need-to-know a jejichž informování je důležité pro vyřešení problému či hrozby uvedené v informaci. Jiným osobám, než výše uvedeným, nesmí být informace poskytnuta. Původce informace může rozsah sdílení dále omezit.
Zelená TLP: GREEN	Informace může být sdílena v rámci organizace příjemce a případně také s dalšími partnerskými subjekty příjemce, avšak nikoli skrze veřejně dostupné kanály; příjemce musí při předání zajistit důvěrnost komunikace.
Bílá TLP: (WHITE)	Informace může být dále poskytována a šířena bez omezení. Případné omezení na základě práva duševního vlastnictví původce a/nebo příjemce či třetích stran nejsou tímto ustanovením dotčena.

Verze dokumentu			
datum	verze	změněno	popis změny
3. června 2021	1.0	OREVES	Vytvoření dokumentu